

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkey, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdl

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>

9395458

KUŘIM (okr. Brno-venkov)

„Za kostelem“ a „Klín u Jinačovic“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V červnu až listopadu roku 2005 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum v jihozápadní části katastrálního území obce Kuřim při II. a III. etapě výstavby městského golfového hřiště Brno-Jinačovice. Budované hřiště o rozloze 1 049 375 m² se nachází po obou stranách údolí bezejmenného levého přítoku Kuřimky, na nezalesněných pozemcích rámcově ohraničených silnicí z Kuřimi do Jinačovic a lesními porosty Kuřimské hory. Sledované ctapy představovaly přibližně severní dvě třetiny celkové plochy s I. a 3. devítkou jamek (jamky 1 až 9 a 19 až 27) a jamkami akademie (jamky 1 až 6). Archeologicky významné situace byly zaznamenány jednak v jihovýchodním úseku dotčeného prostoru, v trati „Za kostelem“ (severozápadně až jihozápadně od greenu jamky 1), jednak na protější straně údolí, v trati „Klín u Jinačovic“ (mezi jamkami akademie a v příjezdové komunikaci). Přesná poloha první lokality, situované ve střední části jihozápadního svahu Kuřimské hory v nadmořské výšce od 330 do 333 m, je na ZM ČR 1 : 10 000, list 24-32-14, určena body o souřadnicích 33:182, 46:183, 40:195 a 37:194 mm od západní:jižní sekční čáry. Rozsah druhé lokality, ležící na opačné, k severovýchodu skloněné straně údolí v nadmořské výšce od 298 do 322 m, vymezují na ZM ČR 1 : 10 000, list 24-32-13, body o souřadnicích 461:156, 468:149, 472:195 a 463:195 mm od západní:jižní sekční čáry.

Na obou místech bylo prozkoumáno dohromady 15 sídlištních objektů. Ve všech případech, kdy se podařilo získat z jejich výplní chronologicky citlivý materiál, je možné zařazení ke kultuře s moravskou malovanou keramikou.

Michal Přichystal

Resumé

Kuřim (Bez. Brno-venkov). „Za kostelem“ u „Klín u Jinačovic“. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

LELEKOVICE (okr. Brno-venkov)

„Hrad“. MMK. Sídliště. Systematický výzkum.

Při systematickém výzkumu hradu Lelekovice v letech 1984–1990 (Unger 1999) bylo v prostoru jádra hradu získáno i určité množství neolitických artefaktů datovatelných do stupně MMK II. Neolitické osídlení této stupně bylo následně potvrzeno i nálezy získanými při sondážním výzkumu předhradí v roce 1989 (Unger 1993; Kovář v tisku) a nejnověji i plošným výzkumem předhradí z let 2002–2004 (Unger 2003).

Doklady neolitického osídlení lokality se omezují na keramiku, kamennou štipanou a broušenou industrii. U části nálezu z jádra hradu není vyloučena možnost jejich druhotného použití ve středověku (Unger 1999, 15, obr.4).

Z ojediněle získaných zlomků keramiky, jako jsou fragmenty mís na nožce, okraje mís se zesílenými plecemi, výčnělek typu sovi hlavička, se dá zdejší neolitické osídlení přiřadit II. stupni lidu s moravskou malovanou keramikou.

Kamennou štipanou industrii tvoří celkem 65 kusů. Z petrografického rozboru vyplývá, že dominuje rohovec typu Krumlovský les (KL), varieta II (20 ks), dále je zastoupen rohovec typu Stránská skála (16 ks), rohovec typu Olomučany (8 ks), KL I (6 ks), KL III (3 ks), spongolit (2 ks), křišťál (2 ks), přepálený silicit (2 ks), přepálené rohovec typu KL III, typu Olomučany a moravského jurského rohovec (po 1 ks), rohovcová brekie event. typ Stránská skála (1 ks), křemičitá zvětralina serpentinitu (?) a moravský jurský rohovec (po 1 ks). Specifikem tohoto souboru je absence importů ze severu, jako jsou silicity glacienních sedimentů či polského silicitu typu čokoláda, které se pravidelně vyskytují v celcích II. stupně MMK na jižní a jihozápadní Moravě. Výrazný je výskyt úštěpů a odpadu, méně jader, čepelových polotovárů a nástrojů. Nástroje reprezentují pouze čepele s vkleslou, příčnou a boční retuší.

Broušená kamenná industrie sestává ze 3 exemplářů. Jedná se např. o kopytovitý klín o délce 10,2 cm z metabazitu (zelené břidlice) typu Podjizeří, který mohl být užit i jako hromový kámen ve středověku, dále týlová část sekeromlatu přeraženého v provrtu z amfibolického dioritu a kamenný vývrtek z dioritového porfyritu. Obě poslední zmíněné suroviny pocházejí z metabazitové zóny brněnského masivu (Vokáč – Kuča – Přichystal v tisku).

V osteologickém materiálu byl identifikován tur domácí (*Bos primigenius f. taurus*), prase domácí (*Sus scrofa f. domestica*), ovce/koza (*Ovis/Capra*). Nepřímo je doložen i pes domácí, a to z ohryzu holenní kosti prasete. Z divokých druhů zvířat byl identifikován divoký kůň (*Equus caballus*). Divoký kůň v neolitu se nachází na sídlištních velmi vzácně, zřejmě nebyl často loven, tak jak tomu bylo v paleolitu. Kůň divoký ukazuje na poměrně otevřenou krajinu v době neolitu v okolí Lelekovic.

Zpracování výzkumu proběhlo v rámci grantu GAČR 404-05-H527.

Martin Kuča, Josef Kovář, Miriam Nývltová Fišáková, Antonín Přichystal

Literatura

- Kovář, J. v tisku: *Lelekovické předhradí podle výzkumu z roku 1989*. Pravěk Supplementum.
- Unger, J. 1993: *Lelekovice, okr. Brno-venkov*. Nálezková zpráva v archivu ARÚ AV ČR Brno, č. j. 39/93.
- Unger, J. 1999: *Život na středověkém hradě ve 14. století. Antropologická sociokulturní studie*. Brno.
- Unger, J. 2003: *Lelekovice (okr. Brno-venkov). Přehled výzkumů 2003*, 256.
- Vokáč, M. – Kuča, M. – Přichystal, A. v tisku: *Využití amfibolického dioritu v pravěku jižní Moravy*. In: I. Cheben – I. Kuzma (eds.): *Otázky neolitu a eneolitu našich zemí 2004*. Nitra, 359–367.

Resumé

Lelekovice (Bez. Brno-venkov). „Hrad“. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Systematische Ausgrabung.